

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, MARCH 6, 1940.

LETO XLIII. — VOL. XLIII.

Davey bo zopet kandidat

Martin L. Davey, bivši demokratski guverner države Ohio, je včeraj javno izjavil, da je kandidat za guvernerja v državi Ohio.

MED DEMOKRATI IMA DAVEY EDINI PRILIKO BITI IZVOLJEN

Poleg drugih kandidatov, ki so se že priglasi, da bodo skušali poraziti republikanskega guvernerja Brickerja, se mora zdaj računati tudi na bivšega guvernerja Martin L. Daveya. Mr. Davey je včeraj podal tozadevno javno izjavo. Da bo Davey kandidat za guvernerja, se je začelo govoriti od časa, ko se je Charles Sawyer izjavil, da ne bo kandidiral. Sawyer in Davey sta si, kot znano, nasprotovala pri različnih primarnih volitvah, pri čemer je bilo politično mnogo gnojice, kar je imelo končno za posledico, da je bil demokrat poražen in republikanec izvoljen. Kot se vidi, se bodo letos demokratje poslužili bolj pametne strategije in bodo gledali, da izvolijo demokratskega guvernerja, pa naj bo že kdor hoče.

Kot je položaj danes, nima noben drugi demokrat toliko prilike ali politične moči, da bi premagal Brickerja, kot jo ima Davey. Nekateri demokrate je oplašilo dejstvo, da je bil v 17. kongresnem okraju izvoljen republikanec pri zadnjih izrednih volitvah. Pravijo, da je to vplivalo na senatorja Donaheya, da si ne upa ponovno kandidirati. Ni pa to oplašilo Daveya, ki že več tednov dela načrte za kam-

panjo. Mr. Davey je že štirikrat kandidiral. Leta 1928 je bil poražen, ko je šla vsa država republikansko s Hooverjem. Leta 1934 in 1936 je bil izvoljen in leta 1938 ga je v primarnih volitvah porazil Charles Sawyer.

Davey je v svoji izjavi, da bo kandidat za guvernerja, poudarjal, da ne bo vodil kampanje proti nobenemu demokratskemu kandidatu, ampak da bo vsa municija porabil proti guvernerju Brickerju, katerega imenuje za najbolj zapravljenega guvernerja, kar jih je Ohio še imela. Davey trdi, da so pregledovalci knjig javno dokazali, da je Bricker potrošil \$23,000,000 več kot Davey, čeprav je Bricker trgal mezdo slabo plačanim delavcem, zanemarjal popravo cest in se branil dati državni denar za relief, kot je to vsakemu znano.

"Kar potrebujejo demokrati v Ohio," je rekel Davey, "je sloga in zmaganje bodo. Bricker je najmanj za 500,000 glasov šibkejši kot je bil v 1938."

Kot pravijo politikarji, je Davey danes najbolj dobro informiran politik v Ohio in da gotovo ne bi kandidiral, če ne bi bil trdno prepričan, da ima dobro priliko biti izvoljen.

RUSI SO BOMBARDIRALI BOLNIŠNICO

Helsinki, 6. marca. — Najmanj 50 oseb je bilo ubitih in veliko ranjenih, ko so ruska letala bombardirala malo finsko mesto v južnem delu dežele. Pet bomb je padlo na bolnišnico in ena bomba je padla na skrivališče, kamor so se ljudje zatekli pred zračnimi napadi. Letala so našla v višine 1,500 čevljev in sicer dvakrat v presledku 50 minut. Vojaška cenzura je prepovedala izdati ime tega mesta. Petnajst bomb je padlo v bližini vojaške bolnišnice in ena bomba je padla direktno na bolnišnico. 25 oseb je bilo ubitih, ko

je bomba padla na skrivališče, kjer so bile večinoma same ženske in otroci. Vsega skupaj je padlo 200 bomb. Napada se je udeležilo 32 ruskih letal.

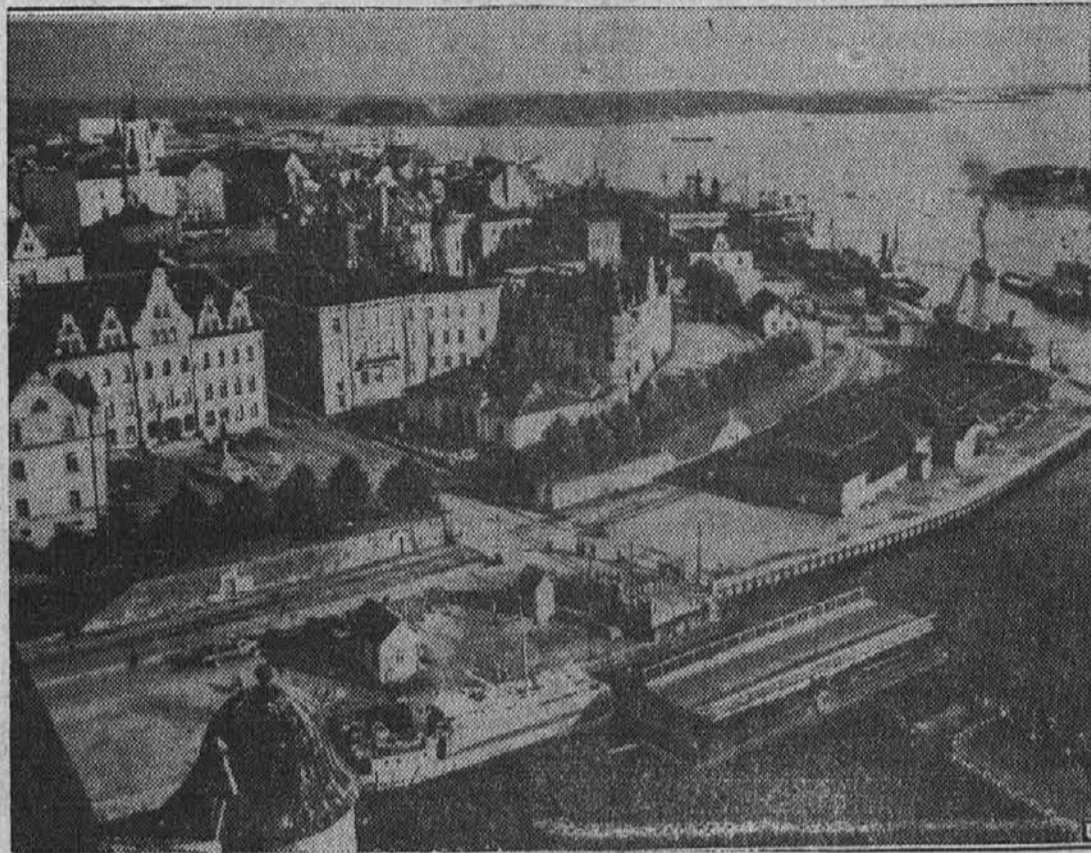
Finsko vrhovno poveljstvo poroča, da v gradu v mestu Viipuri še vedno vihra finska zastava in da Rusi nimajo mesta še v posesti. Večje število ruskih čet in tankov se je pogreznilo skozi led v morje v zalivu pred mestom Viipuri, ko je finska artiljerija s pomočjo letal začela bombardirati ruske čete, ki napadajo Viipuri po ledu od morske strani.

Nov grob

Po dolgi in mučni bolezni je preminul na svojem domu Joseph Vidmar, po domače Laurec, star 60 let, stanujoč na 6319 Orton Ct. Doma je bil iz vasi Vrse, seje, fara Hinje, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Tukaj zapuša žalujočo soprogo Mary, pet sinov: Josipa, Stanleva, Antona, Charlesa, Mathija, hčer Josephine Jeraj in tri vnukke. Bil je član društva Naprejš. 5 SNPJ. Pogreb se bo vršil v petek jutraj ob devetih iz hiše žalosti v cerkev sv. Vida in potem na Kalvarijo pod vodstvom Frank Zakrajška. Naj počiva v miru v ameriški zemlji, preostali družini pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Peter Sterk, 7712 St. Clair Ave. so se oglasile vile rojenice in jim prinesle zelo hčerko prvorojenko. Mati in dete se dobro počutita v St. Ann's bolnišnici. Dekliško ime matere je bilo Ana Horvat. Naše čestitke!

Viipuri (Viborg), drugo največje finsko mesto, za katerega se vršijo vroči boji med Rusi in Fini. Rusi so ga že obkrožili od treh strani, od vzhoda, od juga in od zapada. Po zamrzlem morju so se Rusi približali skoro prav do mesta. Mesto je že skoro vse v razvalinah, pa vendar ga finska armada še brani, dokler se ne bo umaknila v novo črto severno od mesta.

Poslanci v Jugoslaviji so sodnijsko nedotakljivi

Belgrad. — Razsodba belgrajskega sodišča je dokazala, da velja v Jugoslaviji demokratski principi glede nedotakljivosti poslancev, ko je oprostito bivšega poslanca Pantoviča. Tožil ga je Dragoslav Stojadinović, brat bivšega premijerja Milana Stojadinoviča, ker je poslanec lanskega aprila v parlamentu javno obdolžil premijerja, da je pošiljal iz države vesti, ki so bile škodljive vladi. Vse je napeto čakalo, kaj bo reklo sodišče in če bo obsodilo poslance. Narod je hotel zvedeti, če je poslanec nedotakljiv kot tak, ali so njegova politična dejanja podvržena kazenskim postavam. Sodišče je smatralo, da je poslanec nedotakljiva oseba, kar je tudi princip vsake demokratske države.

Sodišče je oprostito tudi Ribnikarja in Sokiča, urednika belgrajske Politike in Pravde, ki sta takrat priobčila Pantovičevo obtožbo.

Poljaki se ne smejo žegniti, ker ni hiš

Paris. — V mnogih krajih Poljske, katero ima zasedeno Nemčija, vlada ne daje poročnih dovoljenj Poljakom in Židom, češ, da primanjkuje stanovanjskih hiš. Ljudje si ne smejo ustanovljati svojih družin, prav v nemška vlada, če nimajo dovolj sredstev za vzdrževanje družine in tega pa danes v Poljski ni, trdijo Nemci. Zadnji teden je nemška vlada zaprla grofa Platerja večer pred poroko z princezo Czartoryska v Krakovu.

Vesten kupec

Andrew Kovach, 8810 Laisy Ave. je povedal policiji, da je imel te dni jako vestnega kupca za njegovo gostilno. Že zadnjih deset dni je prišel kupec, ki ga gostilničar pozna samo pod imenom Tony, v prostore in si vse natančno ogledoval. Ko je bil zadnjič v prostorih, je prinesel s seboj celo mero, da bi zmeril stopnice. Hotel je menda vedeti, koliko stopnic je od spodnjih prostorov do drugega nadstropja. Ko je vse natančno zmeril, je Tony odšel. Kmalu po njegovem odhodu je pa gostilničar pogrešil \$1,337, ki jih je imel spravljene zgorej.

Tudi Švica se pripravlja

Berne, Švica. — Radi nenadnega premikanja nemških čet onstran švicarske meje, je švicarska vlada odredila mobilizacijo 60,000 mož tri dni prej, kot je bilo sprva določeno. Švicarsko časopisje poroča, da prihajajo avstrijske in bavorske čete v vasi, ki leže ob švicarski meji in sicer vse od reke Rene do jezera Constance. Mobilizacija zadene častnike in moče 53 omejenih bataljonov in štirih rezervnih brigad, ki so bile razpuščene prošle jesen.

Za cenejšo elektriko

Clevelandska mestna zbornica je odglasovala, da vpraša Cleveland Electric Illuminating družbo, da zniža ceno elektrike in sicer za dobro mero. Kot se sluti, bo družba pripravljena znižati ceno elektrike, toda ne ve se še za koliko.

Welles ne bo videl Franciji volje za mir

Paris, 4. marca. — Ameriški državni podtajnik Welles, ki je na potu v Pariz, ne bo našel francoskega naroda, ali ne vsaj voditelj, ki bi bili voljni govoriti o premirju. Kot je slišal od Hitlerja v Berlinu, da Nemčija ne bo sklenila mira, razen pod pogoji, ki jih bo sama narekovala, tako bo Welles zvedel tudi v Parizu, da se mora bojevati sedanja evropska vojna do samega konca.

Šestmesečno pripravljane na vojno je postavilo Francijo na stališče, da ne bo iskala premirja po predlogih Nemčije, ampak bo bojevala boj do odločitve: ali se stre hitlerizem, ali pa bo zavladal nacizem in komunizem čez vso Evropo.

V pondeljek je dospel Welles iz Berlina v Lausanne, Švica, kjer bo ostal do srede. Nato se bo odpeljal v Pariz, kjer bo ostal tri dni. Zatem bo šel v London, nakar se vrne za en dan v Pariz in nato pride v Rim, kjer se bo zopet sestal z Mussolinijem.

Nemci nadzorujejo službo božjo na Poljskem

Berlin. — V bivši poljski provinci Poznanj, katero ima zasedeno Nemčija, je nedeljska služba božja regulirana od vlade pa gotove ure. Vlada je to storila zato, da lažje nadzoruje duhovnike, kot pravi. Nemci trdijo, da katoliški duhovniki izrabljajo službo božjo za protinemško propagando, zato se je izdalo vladni ukaz, po katerem ne smejo ljudje v cerkev drugače kot ob predpisanih urah, da je lahko navzoča nemška policija, ki pazi, kaj se v cerkvi pridiguje.

Habsburžan upa, da bo Hitler poražen

Baltimore. — Z letalom se je pripeljal iz Evrope avstrijski nadvojvoda Oto Habsburški, ki namerava ostati v Zed. državah kakih pet tednov. Pravi, da je prišel študirat demokracijo te dežele. Oto je na strani zaveznikov in upa, da bo po tej vojni nastala kake vrste federacija evropskih držav. Če bi ta federacija potem postala monarhija, bi imel Oto "službo." V takem slučaju bi bil Oto vzet iz liste brezposelnih

valdarjev. "Toda Hitler je napoti taki federaciji," se je izjavil Oto ter pristavil. "Sicer sem pa gotov, da bo Nemčija to vojno izgubila, če ne radi drugega radi morale." Ko so ga vprašali, če misli, da bo vojna končana v štirih ali petih tednih, je Oto odvrnil: "Vse se lahko zgodi. Nič ne more vedeti, kdaj bo vojna končana. Tudi v marcu leta 1918 so še vsi mislili, da bo vojna trajala še več let. Isto se je mislilo tudi

glede španske vojne. Toda konec je prišel nenadoma." Otona opisujejo kot jako postavnega fanta. Star je 27 let, visokorasel, črnih las, plavih oči in z malimi črnimi brčicami. (Tako postavne fant je ideal ameriških deklet.) Iz Floride je prihitel njegov brat Feliks, ki se nahaja tam na predavalski turneji, ki je Otona pozdravil, ko je izstopil iz letala, ki ga je prineslo iz Lizbone na Portugalskem.

Angleži so zaplenili 5 laških ladij z premogom

Anglija je trdno odločena, da ustavi ves izvoz premoga iz Nemčije kljub protestu iz Rima. Angleži bodo premog najbrže zaplenili.

VATIKAN SE JE PONUDIL ZA POSREDOVANJE MED ANGLIJO IN ITALIJO

London, 5. marca. — Anglija pričakuje, da se bo zadeva poraje danes izpolnila svojo grožnjo, da bo ustavila ves izvoz nemškega premoga, ko je pridržala pet laških parnikov, ki so v Rotterdamu, Nizozemska, naložili premog, ki je bil pripeljan tje za Italijo.

Anglija je naznanila Italiji, da bo začela s 1. marcem blokado proti izvozu nemškega premoga. Takrat je že deset laških ladij nakladalo premog v Rotterdamu. Ko so danes ladje odpule na morje, so jih prvih pet zajeli Angleži in odpeljali v pristanišče Downs, na južno-angleški obali. Ladje bodo morale ostati v pristanišču, dokler odbor za izvozno kontrolo ne odloči o njih usodi. Toda kot se poroča iz vladnih krogov, bo Anglija ta premog zaplenila.

Toda v Londonu kot v Rimu se je požar uničil hangar na newyorskem zrakoplovnem pristanišču, ki je bil vreden \$1,250,000, dasiravno še ni bil dograjen. Hangar je stal na novem newyorskem zrakoplovnem pristanišču, ki bo veljal \$40,000,000 in katerega gradi WPA. Niti mesto niti WPA ni imela zavarovalnice na poslopju. Ob času požara ni bilo v hangarju nobenega letala spravljenegega. Kolikor se je moglo dozdat dognati, je nastal ogenj v shrambi, kjer je bila spravljena barva. Škodo cenijo na \$1,000,000.

\$1,000,000 ŠKODE, KO JE ZGOREL NEWYORSKI HANGAR ZA LETALA

New York, 5. marac. — Danes je požar uničil hangar na newyorskem zrakoplovnem pristanišču, ki je bil vreden \$1,250,000, dasiravno še ni bil dograjen. Hangar je stal na novem newyorskem zrakoplovnem pristanišču, ki bo veljal \$40,000,000 in katerega gradi WPA. Niti mesto niti WPA ni imela zavarovalnice na poslopju. Ob času požara ni bilo v hangarju nobenega letala spravljenegega. Kolikor se je moglo dozdat dognati, je nastal ogenj v shrambi, kjer je bila spravljena barva. Škodo cenijo na \$1,000,000.

Anglija se ne poda za htevam Italije

London. — Odredba angleške vlade, da prepreči Italiji vsak dovoz premoga iz Nemčije, je zbudila silno jezo pri Italijanih, ki so poslali oster protest v London radi tega. Toda kolikor se doznava iz uradnih krogov se Anglija ne bo uklonila in bo vztrajala pri svojem. Ko je Anglija za časa etijopske vojne dosegla znane sankcije proti Italiji, je končno Anglija popustila in Italija je šla nemoteno naprej. Zdaj pa namerava ostati Anglija neizprosnna.

Kandidat za poslanca

Mr. Edward A. Seitz, 16213 Waterloo Rd. naznanja, da bo kandidiral letos za državnega poslanca. Prvič je kandidiral leta 1938. Mr. Seitz je star 26 let ter je zelo aktiven v družabnem in društvenem življenju. Zadnji dve leti je predsednik društva Strugglers od SNPJ. Okraj Cuyahoga izvoli 18 državnih poslancev, zato je prav, da se okorajci nekaj slovenskih kandidatov. Danes nimamo v Columbusu nobenega slovenskega poslanca.

Prestavljen card party

Članice društva Waterloo Grove št. 110 WC se naznanja, da se nameravani card party ne vrši v petek, ampak po redni seji meseca aprila. One, ki ste obljubile darila, jih prihranite za april.

Češko-slovaški dan

Albany, N. Y. — Newyorški guverner Lahman je odločil četrtek 7. marca za "češkoslovaški dan" v spomin prvga češkega predsednika Tomaža Masaryka, ki je bil rojen na ta dan pred 90 leti. Masaryk je v oktobru 1918 proglasil svobodo češke države v Philadelphiji, v isti dvorani, kjer je bila proglašena ameriška neodvisnost. Guverner Lehman je uradno razglasil: "Dan 7. marca proglašam za češko-slovaški dan, da bodo imeli ljudje naše države priliko počastiti spomin plemenitega moža ter da bodo pokazali svoje simpatije do Čehoslovaške, katere milijoni državljani danes trpijo v robstvu, nasilju in krivici."

Menda je bil presit

New York. — Matthew J. Moore, star 21 let in dijak na kalifornijski univerzi, se je vračal iz potovanja v Južni Ameriki. Med potjo se je v svoji kabini ustrelil. Zapustil je pismo, v katerem naroča, naj se njegovo premoženje izroči njegovi sestri. Pri njem so dobili zavarovalne police, razne delnice in bančne knjižice, iz katerih se vidi, da je bil vreden najmanj \$100,000. Kapitan ladje pripoveduje, da je hotel mladi Moore skočiti v morje kmalu zatem, ko je ladja odplula iz Buenos Airesa na 13. februarja. Na 22. februarja se je pa ustrelil. Bil je "razočaran" nad življenjem.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

Subscription rates: U.S. and Canada, \$5.50 per year...

Entered as second class matter January 5th, 1909...

83 No. 55 Wed., March 6, 1940

To ni pot k spravi

Ray T. Miller, uradno priznani načelnik demokratov v okraju Cuyahoga, je v zadnjih dveh letih ponovno in ponovno poudarjal, da je za slogo in edinstvo v stranki...

Verjeli smo Mr. Millerju, ker poznamo njegovo iskrenost in moštost. Zato smo se pa toliko bolj začudili, ko je bil prvi korak, ki ga je storil njegov izvrševalni odbor...

Naš namen tukaj ni zagovarjati Gongwerjevih pristašev, pa jih niti ne napadati. Mi vidimo tako v Gongwerjevih kot v Millerjevih pristaših le demokrate, ki so oboji potrebni stranki...

Mr. Miller bi bil pokazal, da mu je demokratska stranka več, kot pa notranji spori in zavidi. Kadar človek pokaže svojo moč, ko pride na krmilo...

Sovražnika ali nasprotnika se ne pridobi na svojo stran s šibo, ampak z dobro besedo. Kadar človek pokaže svojo moč, ko pride na krmilo...

V slučaju Tom Careya, klerka pri volivnem odboru, je Miller tako pokazal, da bo skrbel samo za svoje prijatelje. Kako more torej pričakovati, da mu bodo sledili Gongwerjevi prijatelji...

Prav tisto je v lokalni demokratski stranki. Ker se Gongwerjevih pristašev ne more popolnoma uničiti, jih je treba pridobiti z dobro besedo. Tega Miller ni storil, zato bo pa imel neprestan boj na rokah...

Millerju v kredit moramo pa zapisati, da ni bil Miller sam, ki je zahteval popolen poraz Gongwerjevih pristašev, ampak so bili njegovi glavni svetovalci. Tako vsaj se nam poroča...

Miller je imel lepo priliko pokazati se kot velikega voditelja, pa je priliko zamudil. Dal je Gongwerju priliko, da se zdaj smeje nad Millerjevim porazom, ker ni mogel vreči od dela Tom Careya...

Tako bo šlo zdaj to ribanje v stranki kar naprej. Ni videti izboljšanja položaja, dokler ne pridejo popolnoma novi voditelji na krmilo, za katerimi bodo šli vsi demokratje. To bo pa naloga precinktnih načelnikov, ki bodo izvoljeni v primarnih volitvah...

Miller je imel lepo priliko pokazati se kot velikega voditelja, pa je priliko zamudil. Dal je Gongwerju priliko, da se zdaj smeje nad Millerjevim porazom...

Tako bo šlo zdaj to ribanje v stranki kar naprej. Ni videti izboljšanja položaja, dokler ne pridejo popolnoma novi voditelji na krmilo...

BESEDA IZ NARODA

Nova knjiga o Slovencih v angleščini

V teku enega tedna izide nova zgodovinska, na multigraf tiskana knjiga, ki bo med Slovenci brez primere, pisana v angleščini. Knjigo izda Works Projects Administration, District Four, Cleveland, Ohio...

Ta nova knjiga o Slovencih se bo dobila v vseh javnih knjižnicah v Cuyahoga okraju, Ohio. Knjiga ima obseg čez 700 strani in je največja med vsemi narodnostni, kar jih je bilo izdanih po tem projektu...

Pa kaj čem opisovati, potrudi se sami, kateri se zanimate za to knjigo in pojdite v najbližjo javno knjižnico in vprašajte za to knjigo: Foreign Language Newspaper Digest, Slovenian section. Poglejte notri, pa se boste v liste leta 1937. Posebno boste presenečeni tisti, ki ste pesnikovali, prve verz ali kitice v angleščini...

Jaz sicer ne morem ničesar gotovega reči, vendar pričočam, da naj uradniki clevelandskih slovenskih narodnih čitalnic vložijo pismene prošnje uradno in naslovijo na Mr. Oscar Ban, Project Supervisor, Foreign Language Newspaper Digest, 1270 Ontario Str. Cleveland, O. On bo vaše prošnje predložil svojim predstavnikom in če bodo odobrene, bo vsaka čitalnica dobila en iztis iz knjige in morda tudi naslednjih, ki tej sledijo...

Miller je imel lepo priliko pokazati se kot velikega voditelja, pa je priliko zamudil. Dal je Gongwerju priliko, da se zdaj smeje nad Millerjevim porazom...

kot leksikon dogodkov dotičnega leta.

Foreign Language Newspaper Project je v Clevelandu pod vodstvom spretnega g. Oscar Ban-a, ki je bil svoj čas urednik madžarskega dnevnika v Clevelandu. On si mnogo prizadeva, da bo to delo doseglo namen, kateremu je bilo posvečeno.

Znano dejstvo je, da je med Amerikanci vedno obstajalo nezaupanje do priseljencev in njihovih časopisja. Vsa razkritja potom prevodov pa bodo pokazala naše gibanje in miselnost Amerikancem in bodo odsej precej drugače mislili o nas, kot so pa doslej. Torej, le čitajte knjigo, zato smo jih naredili, pa tudi napišite kaj o nji v liste.

Erazem Gorshe.

Podružnica št. 3 SMZ

Članstvu naše podružnice se naznanja, da se vrši redna mesečna seja v četrtek ob pol osmih zvečer v navadnih prostorih. Na dnevnem redu imamo več važnih stvari. Pogovoriti se moramo glede piknika in tudi glede nove zastave.

Na tej seji boste slišali tudi račune od zadnje prireditve. Prošeni ste vsi člani, da se vsi udeležite, ker le z vašo pomočjo smo lahko delovali in uspevali. Če vas ne bo na tej seji, ne boste zadovoljni s sklepi. Po seji bo pa tudi malo zabave v spomin na naše delo ob priliki zadnje prireditve. Torej pridite gotovo.

Joseph Hočevar, preds. Charles Benevol, tajnik.

Pesem za našo mladino

Želim vam sporočiti, da je naš gostilničar Frank Žefrin, 8101 Etna Road v Newburghu, pisal v stari kraj po eno starinsko pesem, katero so prepevali še naši pradedje. Pred par dnevi je prejel pesem in sedaj je še potreba, da jo eden izmed naših komponistov skomponira.

Ta pesem je kot nalašč za naše otroke in bo zelo pripravna za točko na pomladanskih koncertih. Te pesmi še nismo slišali v Ameriki. Pisec teh verstvic jo je že nekdanj znal, a sedaj mu je že ušla iz spomina. Spominjam se le še par verzov:

Kos prepeva, gnezdo znaša ... Ninere, ninere, ninere ...

Mlademu kosu ni zamere, ker še skušen ni ... ampak tebi sivoglavca, ker si že večkrat tepen bil ...

Samo toliko se je še spominjam in vem, da je zelo vesela v petju, da bi jo človek kar naprej poslušal. Kadar bo vsa pravilno prepisana jo bom poslal za priobčitev v Ameriško Domovino, da se jo bo tudi Jože Blatnik lahko naučil, ki je vedno tako vesel in rad prepeva. Pozdravljeni vsi prijatelji petja. F.S.

Mnogi že vpoštevajo

Danes z veseljem priznavam, da so ljudje pričeli vpoštevati domačo banko. Na večkratna pojasnila kako je potrebno in vesplošno koristno za narod, da rojaki prinašajo nove vloge v banko, so se zadnji mesec zopet častno odzvali rojaki in pomnožili vloge za \$30,000.00 v novi banki. Čast takim zavrednim rojaki! Rojaki, niste storili usluge meni ali ostalim bančnim uradnikom, storili ste veliko uslugo svojemu narodu. Tisočim sta storili uslugo! Odbor se pripravljaj, da bo zopet odkupil več "Mortgagev" (vknjižb) od stare banke, da bo hitreje likvidirala. Če bi odbor imel še več

vlog in zadosti vlog bi pokupil vse in s tem pripomogel do takojšnje likvidacije. Vse bi se dalo doseči, če bi bilo dovolj denarja vložnega v novi banki.

Drugo je pa to, ker nas uradnike prosijo naši rojaki, da naj njih vknjižbe prekupimo iz tujih bank. Prav tako nas prosijo rojaki, da prekupimo vknjižbe iz zamrznjene banke. Odbor vidi vsestransko kako velike usluge bi storil našim ljudem, če bi imel vloge naših ljudi na naši banki mesto, da je denar naših rojakov drugod. Že večkrat sem rekel v pričlo teh, ki me prosijo za posojila takole: "Rad bi imel sedaj pred seboj, v pričlo vas, tiste naše rojake, kateri na društvenih, na klubovih ali na sejah narodnih domov ugovarjajo prenesti denar, ki je lastno naroda, na lastno domačo banko." Tu je točka narodne zavesti! Dejavnja in številke govore! Človeku se ustavlja beseda, ko more reči, da nimamo dovolj denarja našega naroda na naši narodni banki, da bi mogli vsem prisilcem ustreči. Ljudje, ki prosijo za posojila bi radi plačali 5 in 6% za denar. Banka bi tako rekoč samo postodovala med temi, ki ga vložijo in med temi, ki si ga sposodijo. Garancijo za denar pa imamo od vlade.

V kolikor lahko narod zameri tem, ki nalašč kljubujejo, da se denar ne vložijo na domačo banko, v toliko pa na drugi strani bolj čestitamo tam, ki se zavedajo svoje dolžnosti in ki prinašajo vloge na banko. V kolikor so nekateri samo na jeziku narodni, v toliko so mnogi drugi zavredni in resnično narodu naklonjeni. Enim čast, drugim pa ukor. Ničesar ne rečem tistemu, ki je sam svoj gospodar in ko s svojim denarjem naredi kar hoče in mogoče še ni povsem dovolj počen. Toda, zamerim in obsojam pa tiste, kateri dobro vedo in razumejo, pa iz osebnega nagajanja nalašč kljubujejo da narodni denar, ki ni njih last, marveč last naroda, ne pride na domačo narodno banko. Prišel bo čas, ko bomo morali z imenom označiti ene in druge, ki so za ali proti domačemu podjetju. Kadar se gre za korist naroda se bomo pustili šaliti. Kdor lahko stori in pomaga pa noče, naj ne bo preveč ponosen na narodno, če narod prezira in podcepljuje. Čast komur čast, ukor komur ukor! Dokler se gre z dokazi za tem da je tako kot se poroča in vabi, bo vsak razsoden človek pričakoval odziva dobro mislečih ljudi. Čast vam vlagateljem, da ste v februarju pomnožili vloge za nad \$30,000.00. Navdušite še druge rojake za domačo narodno banko. Banka je članica Federal Deposit Insurance Corp. in Cleveland Clearing House Ass'n. To sem napisal, da bi koristilo tisočim našim ljudem, ki pričakujejo od obeh, od stare in nove, The North American Bank in Mortgage Co.

Anton Grdina, predsednik, N. A. B.

Jezik ji je primrznil k mostni ograji. Hčerka mizarskega mojstra Klemenca v Črnomlju je šla čez most. Vsa mostna ograja je bila pokrita s skorjo ledu. Deklica se je malo poigrala in pritisnila jezik k ograji, toda jezik ji je primrznil k ograji. Dekle si ni moglo pomagati. Začelo je kričati, kolikor je pač zavoljo negibnega jezika moglo. Prihiteli so ljudje, prinesli toplo vodo in začeli tajati led. Kmalu je led popustil, vendar pa se je deklici koža jezika preveč sprifejala z ledom in se je odtrgala. Druga hudega ni doživela. Bržkone pa posledje ne bo več pokušala ledu.

Nesreča v tovarni. V Kamniku je med delom pograbil transmissijski jermen 20 letnega kjučavničarja Alojzija Mikliča in ga zbil po tleh. Mikliča, ki ima hude poškodbe na glavi, prepih in po životu, so takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Smrtna nesreča na kamniški progji. V nedeljo zvečer je zadnji kamniški vlak povozil med postajama Jarše in Grobje predelavca v Kocjančičevi tovarni na Viru g. Komarja iz Domžal. Našli so mrtvega na sredi proge.

Članek 23 DOBER NASVET

Nekateri otroci pokažejo že v drugem ali tretjem razredu izredno zanimanje za učenje, tako da jih morajo starši večkrat opozoriti tudi na kaj drugega ne da bi samo v knjige tičali. Primeri pa se večkrat, da otroci iste družine pa ne kažejo enakega zanimanja za učenje. Nekaterim bo vse drugo prejšnjim bolj zanimivo.

Neka mati me je vprašala kaj naj stori, ker jo otrok ne uboga in ravno tako je začel kazati svojemu trmo tudi napram učiteljem. Pritoževala se je, da se ji otrok posmehuje kadar mu ukaže izvršiti kakšno delo. V takem slučaju morata oče in mati skupno nastopiti in dopovedati otroku, da bo ubogal kar mu starši naroče ali zapovejo. Otrok mora biti pokoren staršem kakor tudi učiteljem.

Kadar se otroci začnejo pritoževati zoper učitelje, da jim dajejo mogoče preveč domačih nalog, naj starši nikdar ne simpatizirajo z otroci, ampak naj si vzamejo toliko časa in stopijo v šolo do učitelja in se sami prepričajo kaj je resnica, nikdar se ne sme kar tako verjeti otroku. Kajli predmognogost se prigradi, da otroci oblatijo svoje učitelje z raznimi lažmi in v taki slučajih morajo biti starši previdni sodniki.

Otroci so že po naravi polni zvijač in le prepogosto vidijo matere kako hčerko zaboli glava ali dobi želodčni krč in to največkrat tedaj, kadar je treba pomikati posodo ali izvršiti kakšno drugo delo. Ravno tako so otroci kaj iznajdljivi za razne izgovore in obtožbe napram učiteljem.

Starši samo to si pomislite, da če imate vi težave z enim otrokom, kaj pa naj učitelj napravi ko ima v razredu 30 ali pa še več učencev. Če ni discipline doma, jo bo tudi v šoli težko vpeljati. Če ni discipline, tam tudi uspehov ne smemo pričakovati.

Če že mora biti otrok kaznovan, tedaj ga kaznuj tako, da mu ne napravš kakšnih telesnih poškodb. V mnogih slučajih se otroci tudi privadijo biti kaznovani, zato je treba paziti, da je otrok tako kaznovan, da si bo zapomnil kaj sme storiti in kaj ne sme. Kadar vidiš, da je otrok zaslužil kazen, ga kaznuj takoj in ne odlašaj dva tri dni pa celo po več tednov. Kaznovan naj bo takoj, ko je zakrivil kakšno kaznjivo dejanje, da si bo zapomnil zakaj je kaznovan.

Vendar pa ko že govorimo o kaznih, si je treba zapomniti, da je treba biti s kaznovanjem jako previden in nikar otroka pretepati za vsako malenkost. Če je otrok kaznovan prepogosto, tedaj se prične v otroku vzbujati upornost.

Vsak otrok, ki je pravilno vzgajan že v predšolski dobi bo tudi pozneje sledil z veseljem naukom svojih staršev in učiteljev.

Kakor sem že prej omenil pa ni nikakor priporočljivo, da bi se držalo otroka preveč v strahu in se ga kanovalo za vsako malenkost, ker na ta način je možno, da se v otroku vzbudi trma, odpornost in celo želja po maščevanju in lahko se dogodi, da tekom časa zamre vsa ljubezen otroka do staršev.

(Dalje prihodnjič)

Smrtna nesreča na kamniški progji. V nedeljo zvečer je zadnji kamniški vlak povozil med postajama Jarše in Grobje predelavca v Kocjančičevi tovarni na Viru g. Komarja iz Domžal. Našli so mrtvega na sredi proge.

Če imajo ljudje preveč časa. Neki švedski statistik je izračunal, koliko kaka ženska povprečno prestopi v svojem življenju pred ogledalom. Omenjenji trdi, da je mlado deklet vsak dan po 15 minut pred ogledalom, poročene žene pa večina pol ure na dan. Ko je kaka ženska stara 70 let, tako izvaja dotični, je prestala ali presedela 250 dni ali 6.000 ur pred ogledalom.

Neka italijanska dušeslovka je prosila 500 žensk, naj ji povedo, kako so se seznanile s svojimi sedanjimi možmi. Izkazalo se je, da se je 14.6% žensk seznanilo s svojim bodočim možem doma pri starših; 13% žensk je spoznalo svojega prihodnjega soproga, ko so opravljale svojo službo. V družbah in na potovanjih je bilo sklenjenih 10% začetkov za zakon, medtem, ko se je 8% žensk spoznalo s svojim možem v sanatorijih ali v bolnišnicah. Muzejih je 7% žensk spoznalo svojega bodočega moža, na kak izreden način pa 2.5%.

Neki ameriški profesor pa je izračunal, da prehodi gospodinjstvo vsak dan za svoje gospodinjstvo opravke povprečno 5 km dolgo pot po svojem stanovanju. Profesor vidi v tem, kakor je tehnik napredovala, zakaj, pred desetimi leti je morala gospodinja svoja gospodinjstva dela v stanovanju prehoditi najmanj po 12 km na dan.

S kromop se je oparila v rokah in po životu petletna Rozka Sušnik, hčerka delavca iz Postojene nad Kamnikom. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

Če verjamele al' pa ne

V soboto večer sta ga nekoliko pogrnala, ker je ravno tako napredovalo. Bolj ko je ura kazala, da morali biti vsi pravoverni zakonski možje doma pri raportu, kar ju je skrbelo, kako se bo do izšlo. Ampak kadar ga človek polomi, je nazadnje že vseeno, pride nekaj prej ali pozneje, čimov, ker izmivanje ne bo za nič manjše, pol ure dlje med prijatelji pa veliko zamudo.

No, končno sta se le ločila si obljubila, da bosta prišla drugo sotobo zopet skupaj, če se bo le dalo izmazati izdoma. In s res prišla.

"No, kako si dobil bojno hlačno zasedenko, ko si prišel v soboto domov?" vpraša Cene.

"Nič hudega ni bilo, da se rezen, da sem prišel v posteljo z veliko zamudo," odvrne prijatelj.

"Tok zini no, kaj bom vsak besedo vlek iz tebe!" bi rad videl prvi.

"Orajt, pa poslušaj. Ko sem prišel ob dveh zjutraj dom sem našel hišo vso razsvetlejo. Splazil sem se k oknu in videl sobo, kjer je nekdo objemal mojo ženo. Natihoma sem se zopet splazil proč."

"Kaj nisi, za strela ...", se začudi prvi.

"Počakaj, da ti povem. Splazil sem se proč in šel v salun na vogalu, kjer so imeli še odpreto. Čez dobro uro sem šel zopet domov. Še vedno je bila hiša razsvetljena in še vedno sem videl Zopet sem se lepo umaknil in hodil po cestah kako uro, ker so bile tedaj že vse gostilne zaprte. Naj jih pes potiplje.

"Ko sem prišel čez debele ure domov, je bilo v hiši vse temno. Prav polahko sem se splazil v hišo, si sezul čevlje in rečem ti, da me je vzelo pol ure, da sem se neopažen splazil v spalnico in v posteljo, da se ni žena zbudila.

"Ja, kako pa je to, da nisi še maio razmetal mize in stole, pa vrغل nepoklicanega gosta ven?" se začudi prvi.

WINNETOU

Pe nemškem isvirniku K. Maya

Ta pogoj je bil Rjavemu kornju zelo všeč, koj je pristal na njega.

Settler Corner pa je vzročil. Ugovarjal je, se skliceval na naslednji zakon in na oblasti, ki so mu naselitev dovolile, pa da ga Indijanci nič ne brigajo in da je vtičnil svoj denar v posestvo in še mnogo druga je povedal.

Winnetou pa je prekinil njegovo dolgovozno govorjenje in reko dejal:

"Belokožci so prišli v našo deželo, nam vzeli naša lovišča, nam pobili bizone in polovili mustangge, nas pa preganjajo vse globlje na zapad in če se branimo, nas ubijajo. Nobene pravice nimajo do naše zemlje, krivico nam delajo, odurno, sramotno krivico. In ker so sami krivični, se ne morejo sklicevati na postave in na pravice. Nas njihove postave in navade prav nič ne brigajo.

Old Shatterhand in Winnetou pa bodeda sedaj je Rjavim kornjem, poglavarjem rodu Okananda, kadila pipo miru, da potrdimo, kar smo sklenili, in da se bo to tudi izvršilo.

Winnetou, poglavar Apačev, je govoril. Howh!"

Zapovedovalno je govoril. Corner pa je molčal.

Winnetou je nadeval calumet in nato smo z običajnimi, že znanimi obredi "pokadili" in potrdili dogovor.

Prav nič nisem dvomil, da lahko Okanandi zaupava. Kar Indijanec pokadi s calumetom, to velja kakor priseženo.

Tudi Winnetou mu je popolnoma zaupal. Stopil je k vratom in odprl in dejal:

"Moj rdeči brat naj se vrne k svojim bojovníkom in naj gre z njimi domov! Prepričan sem, da bo izpolnil, kar je obljubil in kar smo s calumetom potrdili."

Rjavi konj je odšel.

Zaklenila sva vrata za njim, zapela k oknu ter ga opazovala. Vsejala sva njegovim besedam, toda previdnost je pač glavna in najpotebnejša čednost vsakega westmana.

Pa topot je bila najina previdnost nepotrebna.

Poglavar je stopil nekaj korakov, pa obstal v mesečini. Hotel je, da ga vidiva. Vtičnil je prave v usta in presunljivo zažvižgal.

Koj so prihтели njegovi bojovníki. Seveda so se zelo čudili, da so v odprtem prostoru sredi mesečine in da jih tako glasno klicajo, ko je vendar skrajno previdno lezel k hiši in jim naravnost, da se ganiti ne smejo.

Glasno, da smo ga v koč slišali, jim je govoril:

"Bojovníki rodu Okananda naj poslušajo, kaj jim bo njihov poglavar povedal! Prišli smo, da kaznujemo belokožca, ki mu je ime Corner, ker se je brez našega dovoljenja ugnezdil na našo zemljo. Šel sem naprej in kaj počenja je belokožci, in uspešno mi bilo zalezovanje, da ni bila noč pri belokožcih v gosteh dva najslavnejša moža prerije in gorovja. Old Shatterhand in Winnetou, poglavar Apačev, sta namreč prišla, da prenočita v hiši belokožca. Opazila sta nas, počakala sta, da sem prišel, in sta me prišla v svoje močne roke, ne da bi bil kaj slutil. Silna pest Old Shatterhanda me je zavlekla v sobo, njun ujetnik sem bil. Old Shatterhandu podleči nikakava sramota, pač pa je častno, kaditi z njim in z Winnetoum pipo miru in skleniti z njima prijateljstvo.

In to sem storil. In domenili smo se, da bomo pustili življenje belokožcu, ki v tej hiši stanuje, ako bo plačal zemljo, na kateri se je naselil, ali pa jo zapustil v roko, ki ga bom sam določil. Tako smo sklenili in naš sklep smo pokadili s calumetom in izpolnil

MATT TEKAVEC: Moč Baragove priprošnje

(Konec.)

"Morda se je hotel Baraga odločiti za prijazen sprejem, ki ga je bil deležen, ko se je pred 85 leti mudil v uršulinskem samostanu za par dni in je spal v sedanjih mojih sobi? Bog z vami, Victor Demšar."

Tako dobesedno po pismu, ki je v celoti navedeno. Naj sledi še par slučajev, ki jih je opisala misijonarka sestra Imaculata Maršič v zahvalo za številna uslišanja.

"Ze dolgo dolgujemo našemu svetniškemu rojaku, misijonarju, škofu Baragi zahvalo za številna uslišanja in milosti, ki nam jih je Bog naklonil na priprošnjo tega svojega velikega služabnika."

"1.) Tu na misijonu smo imeli nekega fantička, ki je imel tako bolno nogo, da smo že mislili, da se ga je prišla gobavost. Mnogo kitajskih zdravnikov ga je že zdravilo z domačimi zdravili, a vse skupaj ni nič pomagalo. Tudi me smo mu stregle z našimi evropskimi zdravili in mu pomagale kar se je dalo in kakor smo mu mogle. Njegovo stanje pa je bilo vedno slabše in brezupnejše. Kostni so mu začele razpadati in jaz sama sem mu morala potegniti mrtvo kost iz noge. Ker nam zdraviljen je raznimi zdravili ni dajalo nobenega upanja več, smo ga izročile z devetdnevno škofu Baragi. Fant je takoj po opravljeni pomožnosti ozdravel in se sedaj tako dobro počuti, da ne čuti nobenih posledic več."

"2.) Osemnajst let staro dekletu Čeu Hvei Čan je že dve leti trpela na kostni tuberkulozi. Zdravili so jo angleški zdravniki in tudi več kitajskih z domačimi zdravili, a niso mogli prepričati razjedanja, ki ga je vedno v večji meri povzročala huda bolezen. Zgubili so že vsako upanje na ozdravljenjé. Tédaj pa so zvedeli za nas in ko je bilo dekle že popolnoma priklenjeno pet mesecev na posteljo, so tudi nas pozvali na pomoč. Takoj sem spo-

znala, da je tukaj vsaka človeška pomoč zamanj, zato sem deklici tudi jasno povedala svoje mnenje, obenem pa sem ji priporočila naj zaupa v božjo pomoč na priprošnjo nekega božjega služabnika Friderika Baraga."

"Ze zafradi njene dušne koristi sem ji hodila vsak dan izpirati in razkuževati rane. Nekega večera sem vzela s seboj tudi podobice in svetinjice ter deklici povedala, da naj zaupa, ker bom jaz začela z devetdnevno na čast Frideriku Baragi in naj ga tudi sama prosi za pomoč, obenem naj mu obljubi, da bo v primeru ako ji pri Bogu izprosi zdravja postala kristjana in še druge pridobivala za Boga. Z veseljem mi je trpinka to obljubila in zdaj smo goreče začeli prositi Baraga za pomoč. In glejte med devetdnevno so deklici prešle vse bolečine in iz rane ni več teklo. Le noga ji je ostala trda, da je ni mogla iztegniti, zato bi bilo potrebnih več injekcij, a nismo jih imeli. Odločile smo se, da bomo še zanaprej prosile božjega služabnika naj ji izprosi popolno zdravje."

"Pičele smo opravljati drugo devetdnevno in čudo — že tretji dan je deklica lahko nogo iztegnila in začela krepko stopati po sobi. Hvaležna za dobljeno zdravje hoče v čast božjemu služabniku Baragi svojo obljubo sedaj izpolniti in se sedaj pridno učí krščanskega nauka, da bo čimprej ozdravela tudi na duši ob prejemu sv. krsta."

"3.) V isti ulici, kjer bivamo me, živí tudi več mohamedanskih družin. Ena izmed teh družin je imela težko bolnega otroka, ker mu zdravniki niso mogli več pomagati, so prišli poklicati tudi mene. Sla sem in sprevidela, da malemu bolniku ne morem ničesar pomagati kakor edino s sv. krstom. Otrok je bil že na smrtni postelji. Krstila sem ga na ime Friderik in mislila pri tem na škofa Baraga ter obudila prošnjo naj vendar pomaga otroku in mu reši življenje, če je božja volja. Da bi pa potolažila družino sem dala bolniku tu-

di neko zdravilo, ki bi pa bolniku ne moglo ne škodovati in ne koristiti, ostalo pa sem prepustila Baragu in ga prosila naj on napravi kakor ve, da bo najboljša za otroka božja. Naslednjega jutra pa se je otrokova mati prišla k nam zahvaljevati, ker je otrok nenadoma ozdravel in se prav dobro počutil ter začel pogumno jesti. Otrok je resnično zdrav in nobenih posledic težke bolezni ni več opaziti na njem."

"Za vsa ta in še druga uslišanja najpripronejša zahvala božjemu služabniku Frideriku Baragi! (Kat. Mis. XVI št. 8, leto 1939 str. 121 do 122.)"

Ali je to samo prevara, kar se očita nam vernikom? Kdor veruje v "občestvo (zvezo) svetnikov" bo našel iz teh nenavadnih uslišanih prošnji delo božje vsemočnosti, ki se poslužuje svojega zvestega služabnika, da po njem deli ljudem svoje dobrote. Naj bi se tudi nam dvignilo zaupanje v njegovo mogočno priprošnjo.

Doživetja s sovjetskimi četami

V Amsterdam je v začetku januarja po dolgem, napornem potovanju dospelo nekaj poljskih jezuitov. Dva od njih sta dala zastopnikom katoliškega časopisa te podatke:

Ko je izbruhnila vojna, so bili ti jezuitje v jezuitskem kolegiju v Lublinu. Ze 1. septembra so se pojavila nad mestom, kjer je bilo približno 200.000 prebivalcev, nemška letala, ki so njih bombe več ljudi ubile. Skoraj vsi so mislili, da so bila ta letala poljska, in zato se ljudje niso skrili. Letala so imela barve poljske države.

Letalski napadi so se v naslednjih dneh ponavljali po trikrat na dan. Dne 9. septembra je bil ob devetih zvečer velik napad 46 bombnikov, pri čemer je bilo porušeni več večjih poslopij. Oba jezuita sta odšla iz mesta peš eno uro pred napadom, da bi se zaškleka k jezuitom v Pinsk, v pokrajini Polesje. Toda nikoli nista prišla tjakaj, ker so bile sov-

jetske čete zasedle mesto prej, preden sta oba romarja mogla priti tjakaj.

Na svoji odisejadi sta videla jezuita povsod strahotno bedo Poljske, ki jo je bičala šiba božja — vojna. V razdalji 170 km od Lublina, v Kowelu, sta patra od beguncev zvedela, da so Rusi zasedli Pinsk. Jezuita sta zato spremenila smer svoje poti in se namerila proti Brestu Litovskemu. Zaradi nevarnega snidenja z rdečimi četami, sta se oba jezuita preoblekla v civilno obleko. Pridružila sta se neki bežeči družini. Kakih 50 km od Bresta Litovskega sta prvič zagledala rusko tankovsko patroljo, ki ju je pa mirno pustila dalje.

V Brestu Litovskem sta bivala jezuita dva dni pri neki katoliški družini. V mestu je bilo še precej mirno. Le živil je že pomanjkovalo. Treba je bilo že ob treh zjutraj vstati, če si hotel dobiti hleček črnega kruha. V prvih dneh zasedbe, so se sovjetski vojaki kar lepo vedli s Poljaki. Bržkone so dobili tak nasvet "od goraj." V drugem tednu so začeli streljati častnike, policijske uradnike in tudi duhovnike poljske narodnosti. A cerkve so pustili še odprte.

Patra sta z vlakom nadaljevala svoj težavni beg proti meji Litve. Čez dan voznje sta dospela v vas Baranovič ob ruski meji in sta v prihodnjih dneh prišla v Vilno.

Tudi to mesto so medtem zasedle ruske čete, ki so bile splošno jako siromašne na pogled. Značilno za opremo teh zastopnikov rdeče armade je bilo, na primer, to, da sta v skupini 30 vojakov imela samo dva isto uniformo. Vsi vojaki so imeli puške na ramih z vrvice privezane. Samo častniki so imeli še približno čedno uniformo. Prav tako slaba, kot obleka, je bila prehrana moštva. Mnogim vojakom so se kar oči odpirale, saj niso nič vedeli o vojni s Poljsko. Mnogi od njih niso še svoj živ dan videli presnega masla, in so začudeno izpraševali, kaj da je to. Tudi klobasa jim je bila neznano čudo.

Iz pogovorov s preprostimi vojaki so ljudje zvedeli, da je med ruskim vojaštvom veliko nezadovoljstva in da se polagoma zavedajo, da so jih njih oblastniki dvajset let vodili za nos.

Nekega častnika rdeče armade, ki je v neki restavraciji javno dejal, da mu zvezda na njegovi čeladi v 20 letih ni dala nobene sreče, je na mestu ustrelil neki ovaduh. Sicer pa v Vilnu kar mrgoli samih ovaduhov, in prebivalstvo se je naučilo molčati o Rusih. Kdor se vendarle upa kaj reči, pa brez sledu izgine.

Številni ruski vojaki so po hišah prosili kruha in drugih živil. Večkrat so tudi izpraševali, ali bi se dala dobiti civilna obleka. Če so jo dobili, so pobegnili iz armade.

V Vilnu so si pripovedovali še več značilnih zgodb. Neka boljševiska ženska, ki je bila z rdečimi četami prišla v Vilno, je ondi prvkrat v življenju videla spalno srajco. Ta se ji je zdelo tako neznanško lepa, dasi ni vedela, čemu je to oblačilo, da jo je kar oblekla vrh vse obleke in šla taka v kino.

Od 1. do 17. oktobra sta patra v Vilnu. Slednjič sta dobila do-brega vodnika, ki ju je spravil skozi gozdove in barja na mejo Litve. V Litvi sta našla več sorjakov. V jezuitskem kolegiju v Kovnu sta časno ostala.

Jako čudni so bili, kot sta patra povedala, odzivi ljudstva poljskih provinc, ko so zvedeli, da prihajajo sovjetske čete. Ondi so bivali tako imenovani Belorusi, ki so pravoslavne vere. Spočetka so vsi ti in pa komunisti po večjih mestih veselo pozdravili ruske "osvoboditelje." Čez 14 dni pa so bili povsem drugih misli. Trda in bridka praksa ruskega boljševizma, ki le jemlje in ničesar ne daje, jih je grenko razočarala.

Čez dva meseca bivanja v Kov-

nu sta jezuita le dobila potno dovoljenje. In po mnogih težkočah se je skupini 20 beguncev posrečilo najeti posebno letalo, ki jih je pripeljalo 30. decembra 1939 v Stockholm. Preko Malmoja in Kopenhagna sta jezuita dne 4. januarja prispela v Amsterdam.

IZ DOMOVINE

—Srne rešile izgubljenemu otroku življenje. Petletni Matiček, sin posestnika Alberta Toplaka, ki ima svoje posestvo visoko v breku nad Podkorenom pri Radečah, se je popoldne pred svetim dnevom sankal s svojimi strejšimi bratci in sestricami. Ko se je zmrščilo in bi se morali otroci vrniti domov, je Matiček izgubil. Bratci so ga klicali in iskali, toda zaman; tudi doma ga niso našli. Matička so takoj začeli iskati starši, hlapec in dekla. Ker pa je divjal hud snežni vihar, ki je zabilasal vsako sled, je bilo vse iskanje zaman, čeprav so ga iskali vso noč in nato še tri dni. Na Šentjanžovo popodne pa je domači pes, ki so ga imeli s seboj, naenkrat začel lajati in teči proti gostemu grmčiju ob robu gozda, oddaljenega od Topaklove domačije kakih pet kilometrov. Moški so jo ubrali za psom, ko so se pa približali hosti, je planila čez jaso čredica srn. Takoj nato so zaslišali iz grmčevja otroški jok, in kmalu so zagledali pred seboj izgubljenega Matička. Ležal je na suhem v majhni jami, nastlani s travo in smrekovim iglicami. Matiček je bil sicer močno oslabele, vendar pa čisto zdrav, brez vsake poškodbe in ozeblin. Pripovedoval je, da se je na sveti večer pri sankanju izgubil, zašel v grmovje in tam obtičal. Ponoči so prišle srne, ki so brez strahu polegale okrog njega in ga grele. Matiček bi gotovo zmrazil, saj je bil tri dni v gozdu brez vsake hrane, če ga ne bi grele srne.

Zastrupila se je na nepojasnjen način 14-letna Ana Furkova, hčerka posestnika v Zgornji Hajdini. Sodijo, da je dobila strup v sebe z jedjo. Doma so imeli namreč koline, ki so se končale z veliko pojedino. Ubožico so v hudih bolečinah prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer pa ji niso mogli pomagati in je kmalu umrla.

MALI OGLASI

POZOR!
Vsak dan

Pike fillets ----- 28c
Haddock fillets ----- 18c
Ostrige, suhe ribe.
KRIZMAN MARKETS
678 E. 185th St.
1132 E. 71st St.

Delo bi rada

Dekle, ki je došlo iz starega kraja, išče delo za hišna opravila. Vprašajte na 949 E. 67th St. (56)

Delo dobijo

izučeni mesarski pomočniki v slovenski mesnici. Ponudbe in priporočila naj se pusti v uradu tega lista. (57)

Mesnica noproday

Proda se dobro vpeljana mesnica, z električno ledenico in vsem. Je najmodernejše opremljena. Proda se radi prevzetja druge trgovine. Cena je \$1.000. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (56)

Čistilnica noproday

Proda se dry cleaning podjetje. Se mora prodati radi bolezní. Se nahaja na dobrem prostoru. Vprašajte na 3958 St. Clair Ave. (56)

Išče se gospodinjo

Išče se dobro gospodinjo, ki mora biti tudi dobra kuharica in dobra katičanka, stara od 45 do 50 let. Mora znati tudi angleško. Za naslov se poizve v uradu tega lista. (55)

Tajnik angleških Dominionov, Anthony Eden, ki je v Egiptu pozdravil čete iz Avstralije in Nove Zelandije, ki so prišli na pomoč Angliji.

Ne samo po gorah je vojna, ampak tudi na zapadni fronti. Oddelek nemških vojakov gre v pozicije, da izmenjajo druge.

Oliver Twist

O. Dickens - O. Župančič

Po tej izpovedi je bušila Miss Nancy v glasen smeh, izpila čašo žganja, kakor izživaje stresla z glavo in klicala: "Le dalje z igro! Korajža velja!" in podobno, kar je oba gospoda pomirilo. Žid je z zadovoljnim obrazom pokimal in zopet sedel, gospod Sikes prav tako.

"No, Fagin," je dejala Nancy smeje, "kar brez ovinkov govori z Billom o Oliveru."

"Ha! Ti si res bistra glavica draga moja. Najbolj prebrisano deklo, kar sem jih kdaj videl," je rekel Žid in jo potrkal po ramih. "Olivera sem imel v mislih, res. Ha, ha, ha!"

"Kaj je z njim?" je vprašal Sikes.

"On je fantek za vas," je hripavo zašepetal Žid, položil kazalec na nosnico in se strašno zarezal.

"Ta?" je zavpil Sikes.

"Vzemij ga, Bill!" je rekla Nancy. "Jaz namesto tebe bi ga. Tako prekanjen menda res ni kakor kateri drug; pa saj tega tudi treba ni, če ti mora samo vrata odpreti. Kar zanesi se nanj, Bill, dober bo."

"Vem, da bo," je pristavil Žid. "Dobro se je šolal zadnje tedne. In čas je že, da si začne služiti kruh. Poleg tega so drugi vsi preveliki."

"To že, mere je prav tiste, kakršne mi je treba," je dejal gospod Sikes.

"Pa bo tudi storil vse, kar boste hoteli, Bill, dragi moj," je pristavil Žid. "Saj ne more drugega — to se pravi, če ga poštno zastrašite."

"Zastrašiti ga?" je vzkliknil Sikes. "Njegov strah ne bo na sredni volti, ne boj se. Samo kaj naj naredi navzkriž, ko bomo pri delu, pa bo po njem. Živega ga ne boš videl več, Fagin. Premislil si to, preden mi ga izročiš. Pomni, kaj sem rekel!" je dejal razbojnik, vihteč železni navor, ki ga je potegnil izpod postelje.

"Vse to sem preudaril," je odgovoril Žid odločno. "Imel — imel sem ga pod očesom, dragi moj, dobro pod očesom. Samo to mu dajte čutiti, da je naš — samo to misel mu vbijte v glavo, da je tat, pa je naš! Svoj živ dan naš. Ho, ho! Bolje se pa ne bi bilo moglo zonegaviti!" Starec je prekrižal roke na prsih, stisnil glavo med rame in odve-

selja dobesedno samega sebe objemal.

"Naš?" je rekel Sikes, "Meniš pač — tvoj?"

"Že mogoče, dragi moj," je rekel Žid in se rezno zahahljal. "Pa moj, če se vam tako zdi, Bill!"

"In čemu," je dejal Sikes z divjim pogledom na svojega ljubeznivega prijatelja, "in čemu se tako pehaš za tega mlečnika, ko veš da se potika vsako noč kakih petdeset pobov okrog Commonyardena, ki so ti vsi na voljo in izbor?"

"Zato, ker niso za nobeno rabo, dragi moj," je odgovoril Žid malo zmeden, "ne izplača se jih jemati. Če jim huda prede, se jim pozna na obrazu, in vsi bi šli po zlu. S temle fantom, če ga pravilno izbistrim, dragi moj, dosežem več kot z dvajsetimi drugimi. Povrhu," je nadaljeval Žid, ko se je zopet zbral, "če nam zdaj pete odnese, nas ima vse v kleščah. Zato mora trobiti z nami v en rog. Kaj to, kako je prišel do tega. Pri enem samem vlomu naj bo poleg — to je vse, kar je treba, da ga imam pod kopitom. Ali ni to dosti boljše, kakor da bi ubogo dete ugonobili, kar je nevarna stvar; in še izguba za nas povrhu."

"In kdaj pojdete na delo?" je vprašala Nancy, da je prestregla hrupen izbruh gospoda Sikesa, ki se mu je gabila Faginovo hlinjeno človekoljubje.

"Saj res," je rekel Žid, "kdaj se lotite, Bill?"

"S Tobyjem sva se dogovorila za pojutrišnjem ponoči," je odgovoril Sikes čemerno, "če mu ne pošlem drugačnega glasu."

"Dobro," je dejal Žid, "takrat ne bo lune."

"Ne bo je," je potrdil Sikes.

"Je vse poskrbljeno, da se bera pospravi?" je vprašal Žid. Sikes je prikimal. "In zastran —"

"O, vse je pripravljeno," ga je prekinil Sikes. "Nič se ne brigaj za podrobnosti. Najbolje bo, če pripelješ fanta jutri večer sem; eno uro pred dnem se odpravim na pot. Potem pa jezik za zobe in topilnik nared! To je vse tvoje delo."

Po kratkem razpravljanju, ki so se ga udeležili vsi trije, so dokončali, da pojde drugi dan o mraku Nancy k Židu po Olivera; kajti Fagin je razumno opomnil, če bi se fant pomišljal, da pojde pač rajši z deklico, ki se je zadnjikrat potegnila zanj, kot s kom drugim. Tudi so slovesno sklenili, da prejde zaradi nameravnega pohoda Oliver v brezpogojno varstvo in oskrbo gospoda Williama Sikesa; in nadalje, da sme ravnati Sikes z dečkom tako, kakor se zdi njemu prav, in da ni odgovoren Židu za nikako nezgodo, ki bi se utegnila dečku pripetiti, niti za nikako strahovanje, ki bi se mu zdelo potrebno. To se razume, da mora radi veljavnosti pogodbe vse Sikesove podatke, ko se vrnejo, potrditi in podkrepiti v vseh važnih posameznostih zali Toby Crackit s svojim pričevanjem.

Ko so se pobotali za te točke, se je začel gospod Sikes neusmiljeno zalivati z žganjem, zraven pa je vznemirljivo vihtel svoj navor; hkrati je tulil zelo nemuzikalne drajne, pomešane s surovinami. Naposled je v najvišjem navdušenju za svojo obrt tiščal in silil, da mora razkazati svoj zaboj z orodjem za vlome; a komaj je z njim prirogovill in ga odprl, da bi razkladal bistvo in lastnosti raznega orodja, ki je bilo v zaboji, in posebne lepote ustroja, se zvrne na tla kakor

snop. Kakor je treščil, tako je zaspal.

"Lahko noč, Nancy," je rekel Žid in se omotal kakor prej.

"Lahko noč!"

Oči so se jima srečale, in Žid jo je pozorno ogledoval. Prav nič se mu ni umikalo deklo. V tej stvari je bila zanesljiva in zvesta, kakor je mogel biti samo Toby Crackit.

Žid ji je želel še enkrat lahko noč, dal, ko se je obrnila, po tleh razprostrtemu gospodu Sikesu naskrivoma breo, nato je odstavil po stopnicah.

"Zmerom ista pesem!" je domov grede mrmral Žid sam s seboj. "Najhujše pri teh babah je, da jim zbudi vsaka mala reč kako davno pozabljeno čustvo; in najboljše pri njih je, da nikdar ne traja dolgo. Ha, ha! Moža proti otroku za mošnjo zlata!"

S takim zabavnim modrovanjem si je kratil čas gospod Fagin, ko je korakal po blatu in mlakužah proti svojemu mračnemu brlogu, kjer je Lisjak še vedno čul in nestrpno čakal, kdaj se vrne.

"Ali Oliver spi? Govoriti moram z njim!" To je bila njegova prva beseda, ko sta šla po stopnicah.

"Ze nekaj ur," je odgovoril Lisjak in odprl neka vrata. "Tukaj le."

Deček je trdno spal na borni postelji na tleh, tako blede od strahu, žalosti, zatohega zapora, da je bil kakor smrt. A ne smrt, kakršna nas gleda iz mrtaškega prta in iz krste, nego v podobni, ki jo kaže, ko je življenje komaj izginilo — kadar je splavala mlada, nežna duša trenutek prej proti nebu in težki zrak sveta še ni utegnil oskruniti s svojim dihom minljivega prahu, ki ga je duša posvečevala.

"Ne zdaj," je rekel Žid in se tiho obrnil. "Jutri — jutri!"

DVAJSETO POGlavJE
Oliver izroččen gospodu Williamu Sikesu.

Ko se je Oliver zjutraj prebudil, se ni malo začudil, ko je zagledal poleg svoje postelje par novih čevljev z močnimi, debelimi podplati. Spočetka je bil tega odkritja vesel, nadejal se je, da

mu znani to odrešenje; a take misli so se mu hitro razprhnile, ko je sedel sam z Židom pri zajtrku. Ta mu je naznanil v tonu, ki ga je še bolj zbegal, da bo moral drevi na stanovanje Billa Sikesa.

"Pa — pa — bom tam ostal, sir?" je strahoma vprašal Oliver.

"Ne, ne, dragi moj, ne boš ostal tam," je odgovoril Žid. "Mi ne bi radi izgubili. Nič se ne boj, Oliver, se boš že spet k nam vrnil. Ha, ha, ha! Mi nismo tako neusmiljeni; da bi te spet poslali stran, dragi moj. O, ne, ne!"

Starec, ki se je ravno sklanjal nad ognjišče in pražil kos kruha, se je pri teh porogljivih besedah obrnil in se hihotal, kakor da ve, kako bi bil Oliver vesel, ko bi le mogel stran.

"Kaj ne da," je rekel Žid in pilil z očmi v Olivera, "kaj ne, da bi rad vedel, zakaj pojdeš k Billu — e ljubček moj?"

Oliver je nehote zardel, ker je začutil, da je stari grabež uganil njegove misli; vendar je odgovoril pogumno: "Da, da, rad bi vedel."

"Zakaj, misliš ti?" je vprašal Fagin in se izognil odgovoru. "Zares ne vem, sir," je odgovoril Oliver.

"Pa!" je rekel Žid in razočaran obrnil oči od dečkovega obraza. "Pa počakaj, da ti pove Bill."

Žida je pač zelo grizlo, da ne kaže Oliver več zvedavosti za to stvar. V resnici pa je bil Oliver zelo radoveden, a preveč ga je zbegalo Faginovo lokavo lice in njegove lastne slutnje, da bi bil

prav takrat še nadalje kaj izpraševal. Pozneje pa ni bilo prilike, zakaj Žid je ostal nataknen in molčec do večera, ko se je začel deček pripravljati za odhod.

"Svečo si prižgi," je dejal Žid in jo je postavil na mizo. "In tu imaš bukve, pa jih prebiraj, dokler ne pridejo pote. Lahko noč!"

Žid je šel proti vratom in je gledal ves čas Olivera preko rame. Nenadoma se je ustavil in ga poklical po imenu.

Oliver se je ozrl. Žid je pokazal proti sveči in mu namignil, naj jo prižge. Storil je tako; in ko je postavil svečnik na mizo, je videl, da gleda Žid od temnega konca izbe s srepim očesom izpod spuščeni, strnjenih obrvi.

"Čuvaj se, Oliver, čuvaj se!" je rekel starec in mahal svarilino z desnico pred seboj. "Oster mož je, in kadar mu kri zavre, ne misli na drugo nego na kri. Karkoli se zgodi, molči kot riba. In

stori, kar ti ukaže. To si zapomni!" Zadnje besedo je močno udaril; lice se mu je razpotepilo v pošastno rezanje. Pokimal je z glavo ter stopil iz sobe.

(Dalje prihodnjič)

James J. McEntee, vodnik CCC taborišča.

Baron Mannerheim, poveljnik finske armade. Približno je kot eden najboljših vojskovodij na svetu.

V državni jetnišnici v Philadelphiji so bili jetniki izgorjeni pod obzidjem 50 čevljev dolg predon, ki ga vidite na sliki. Pazniki so predor odkrili, predno so mogli jetniške pobegniti.

Velika noč se bliža!

Vsi, ki imate v stari domovini še starše, sorodnike, prijatelje in znance, se istih radi spomnite ob praznikih. A ne samo, da se jih spomnite, tudi razveseliti jih želite s kakim primernim darilom. Najbolj primeren dar za PIRHE je denar. Da pa bodo vaši dragi v domovini točno in v redu sprejeli to, kar jim pošiljate, se vam svetuje, da se glede pošiljanja denarja obrnete na:

AUGUST KOLLANDER
Slovenski Narodni Dom
6419 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO

KOLLANDER pošilja denar v Jugoslavijo, Italijo in druge evropske države. Vsaka pošiljatev je garantirana in je običajno izplačana v treh tednih. Cene dinarjem in liram so zelo ugodne. Pri Kollanderju dobite tudi jugoslovanske in italijanske znamke.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trгоvec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena \$ 2.00
in stane samo:
Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6121 St. Clair Ave. - Cleveland, O.

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

V

vsaki slovenski hiši